

Notulen van het verhandelde in de vergadering
Van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 6 februari 2017

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 6 februari 2017

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 januari 2017, dienst/sector SGU, nummer PS2017BEM01, inzake bekrachtiging geheimhouding mededeling inzake dossier Vergunningverlening en Handhaving.

Daartoe besloten
PS2017BEM01

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen van de vergaderingen van Provinciale Staten van 31 oktober 2016, 12 december 2016 en 15 december 2016.

Afscheid van mevr. P.J. van Viegen Msc (PvdA) te Utrecht.

Onderzoek geloofsbrieven van de heer H.O. Suna (PvdA) te Soest.

Beëdiging van de heer H.O. Suna (PvdA) te Soest.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 6 februari 2017, dienst/sector BDO, nummer PS2017PS05, inzake profielschets nieuwe griffier.

Daartoe besloten
PS2017PS05

Amendement A1, ingediend door de fractie van de SP, inzake de Staten gaan over de griffier.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A2, ingediend door de fractie van de PVV, inzake selectiecommissie nieuwe griffier.

Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Amendement A3, ingediend door de fractie van het CDA, inzake de Staten gaan over de griffier.

Het amendement is aanvaard.
Daartoe besloten

Initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus, over aanpassingen route bushalte carpoolplaats Abcoude bij de A2 n.a.v. onderzoek van Veilig Verkeer Nederland, PS2017PS01.

Het voorstel is afgevoerd.

Daartoe besloten
PS2017PS01

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 3 januari 2017, dienst/sector Griffie, nummer PS2017PS02, inzake wijziging Reglement van Orde provincie Utrecht 2003.

Daartoe besloten
PS2017PS02

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 24 januari 2017, dienst/sector Griffie, nummer PS2017PS04, inzake installeren ad hoc commissie Omgevingswet.

Daartoe besloten
PS2017PS04

Motie M1 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van GroenLinks, D66, PvdD en 50Plus, inzake een inclusieve samenleving, art. 1 in de provinciehal.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

Motie M2 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fractie van de PVV, inzake het Nederlandse wapen in de provinciehal.

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

Stemverklaringen.

Stemmingen.

Presentielijst vergadering 6 februari 2017

Voorzitter: W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht
mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort
drs. J. Germs, Renswoude
W.J. Joustra, Langbroek
drs. A.H.L. Kocken, Utrecht
R. van Reenen, IJsselstein
mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht
mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein
Z. el Yassini, Utrecht

D66 drs. J.G. Boerkamp, Utrecht
mevr. H. Chidi, Amersfoort
mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk
M.J. de Droog Msc RA, Utrecht
mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist
ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik

CDA mevr. A.M. Schneiders, Utrecht
ing. D.G. Boswijk, Wilnis
mevr. T. Koelewijn, Bunschoten
mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist
Ing. T. van Oosterom, Woerden
drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht

PvdA A. Essousi LLB, Utrecht
drs. C. de Kruijf, Leusden
ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort
H.O. Suna, Soest

PVV mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht
mevr. E.J. Broere, Soest
R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin
ir. H. IJssennagger, Bilthoven
drs. W.J. Ubaghs, Maarssen

SP G.J. Bosman, Loenen aan de Vecht
A.M. Meijer, Amersfoort
mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen
mevr. A.M. Poppe, IJsselstein

GroenLinks drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven
mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede
ir. H.P. van Essen, Utrecht

ChristenUnie mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein
mevr. N. de Haan, Amersfoort
drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg
A.J. Schaddelee, Houten

PvdD mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht
mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg

SGP G. van Leeuwen, Houten
P.A. van Leeuwen, Rhenen

50Plus mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland

Afwezig: mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn (D66)
J.M.W. Jansen, Baarn (CDA)
P.D. Overkleef, Utrecht (D66)
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort (GS)

Leden van Gedeputeerde Staten:
drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort

drs. R.W. Krol, Soest
mevr. mr. J. Verbeek-Nijhof, Huis ter Heide

Opening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik open deze vergadering van de Staten van Utrecht. Ik heet u van harte welkom.

Ik maak er melding van dat mevrouw Dercksen afwezig is en mevrouw Pennarts afwezig is wegens ziekte. De heer Jansen en de heer Boerkamp komen enigszins later. De heer Overkleef is afwezig wegens ziekte van zijn vrouw.

Eerst een mededeling die ik van de griffier kreeg: voor het bezoek dat binnenkort gebracht wordt door de Staten aan de Eerste Kamer hebben zich een beperkt aantal deelnemers ingeschreven. De griffier heeft een lijst gemaakt die langskomt. Het geeft u de gelegenheid om u alsnog in te schrijven.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Ik zou willen voorstellen om agendapunt 6 te schrappen, omdat mevrouw Van Viegen vanmiddag niet aanwezig kan zijn. Wij zoeken daar een ander moment voor uit.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Het statenvoorstel over de selectieprocedure voor een nieuwe griffier gaat als sterstuk te boek. Mijn fractie heeft behoefte om door middel van een amendement een wijziging aan te brengen. Ik vraag om hier geen sterstuk van te maken, maar hier kort bij stil te staan.

De VOORZITTER: Dat is vanzelfsprekend. Ik zou u willen voorstellen om dat als agendapunt 8a te behandelen. Ik vraag u dat, omdat ik zelf om 15.00 uur even weg moet. Dan neemt de vicevoorzitter de heer De Kruijf het voorzitterschap over. Aangezien hij agendapunt 6a ook inhoudelijk zal beantwoorden geef ik er de voorkeur aan dat ik op dat moment voorzit. Dan kan hij het stuk inhoudelijk beantwoorden.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! D66 heeft twee punten over de agenda. Het eerste punt heeft te maken met het statenvoorstel wijziging Regelement van Orde. Ik heb het er zojuist met de griffier over gehad en wij kwamen een aantal zaken tegen die eveneens gewijzigd moeten worden. De griffier gaf al aan dat het goed is om hier integraal naar te kijken. Daar ben ik het mee eens. Dat wil ik graag overlaten aan de nieuwe situatie onder de nieuwe griffier. Het idee is dat wij het dan nog een keer helemaal gaan herzien. Dat kan dus een sterstuk blijven.

Bij het initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus heeft D66 wat vragen over de behandeling. Het is niet behandeld in de commissie. Het presidium heeft gekozen om het direct door te geleiden naar PS. Wij zouden hier graag in de commissie over willen spreken. Er staat een heel aantal inhoudelijke punten in waarvan wij vinden dat het behandeling in de commissie rechtvaardigt. Niet direct in de Staten. Daarnaast is er op dit moment een dictum dat er niet toe leidt dat de Staten iets besluiten. Er ligt een dictum voor waarin een verzoek wordt gedaan aan GS. Volgens ons is het dan een motie.

Ten derde is het zo dat op het moment dat het als initiatiefvoorstel besproken wordt de indiener daar niks meer aan kan wijziging. Dan moet de commissie het initiatiefvoorstel weer terugtrekken. Het zou makkelijker zijn om dit te behandelen voorafgaand, in de commissie. Dan kan zij zelf nog aanpassingen doen aan het voorstel waardoor het wellicht wel een meerderheid krijgt in de Staten. Die krijgt het nu misschien niet, omdat het niet voldoet aan de vereisten.

De VOORZITTER: Op het moment dat een dergelijk voorstel bij ons wordt ingediend zijn wij niet gerechtigd om dat zomaar ergens te plaatsen. Wij moeten dat voorleggen aan de Staten volgens het regelement. De Staten zijn prima in staat om te zeggen: "Wij vinden dat het eerst in de commissie behandeld moet worden." Dan wordt het terugverwezen naar de commissie en wordt het daar behandeld. Afhankelijk van die behandeling komt het de volgende vergadering op 13 maart weer op de agenda te staan.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik zou het heel duidelijk en heel fijn vinden als het vanmiddag behandeld zal worden. In het dictum staat: "Verzoekt het college van GS" daar kunnen wij

van maken "besluiten", dan is het weer zoals het was. Misschien kan ik er een motie vreemd aan de orde van de dag van maken. Dan kan het wel behandeld worden.

De VOORZITTER: Dan had hij vrijdag ingediend moeten worden. Dan lopen wij daar weer tegen procedures aan. Uw opmerking is juist dat een besluit niet eindigt met een verzoek. Dan is het een motie en geen statenbesluit. Ik zal vragen hoe uw collega's erover denken, of het nu behandeld moet worden of verwezen naar de commissie.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wij kunnen ons in beide vinden, maar wij stellen voor om toch vandaag tot behandeling over te gaan.

Mevrouw MAASDAM CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn er voor om het nu te behandelen. Wij kunnen ons wat voorstellen bij de vorm van een motie vreemd aan de orde van de dag.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Onze voorkeur is het te bespreken in de commissie. Tegelijkertijd heb ik niet van mevrouw Verbeek gehoord wat er mis gaat als dat in de commissie behandeld wordt. Als het urgent is, dan is het wenselijk om het vanmiddag wel te behandelen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Voorkeur voor de commissie. Het staat mevrouw Hoek vrij om hem in te dienen, maar wij vinden het beter om eerst in de commissie te doen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik pijnig mijn hersenen nog over de vraag waarom sommige partijen voorstellen om het vanmiddag te doen. Ik vrees dat het misschien komt doordat zij hopen dat het snel wordt afgewezen. Daarom denk ik dat het zinvol is om de behandeling in de commissie voor te stellen. Dan wordt er goed bij stilgestaan, want wij vinden het een goed voorstel.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb er bezwaar tegen dat de heer Meijer insinueert wat achter ons idee zit. Wij willen het gewoon behandelen, omdat wij mevrouw Hoek graag tegemoet willen komen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wat GroenLinks betreft is het initiatiefvoorstel op zich goed opgesteld. De technische kwestie hoeft geen belemmering te zijn, maar gelang de inhoud lijkt het ons logisch dat bespreking in de commissie voorafgaat aan behandeling in de Staten.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij is daar technisch niks op tegen om het voorstel nu te behandelen. Dat zou ook prima in de commissie kunnen. De ChristenUnie heeft er geen bezwaar tegen om het nu te behandelen. Ik zie ook geen open vragen meer liggen waar ik het in de commissie uitgebreid over wil hebben. Er ligt een vrij plat en helder voorstel. Daar kunnen wij vanmiddag prima over stemmen.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn voor behandelen in de commissie.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn voor behandelen in de commissie.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Ik wil het heel graag nu behandelen. Ik ben al maanden met de voorbereidingen bezig in samenwerking met de griffier. Vorige week kreeg ik de vraag van de voorzitter om het aan te passen, omdat men zo niet kan besluiten. Toen is niet gezegd dat het niet kan en eerst in de commissie besproken moet worden. Opeens zou het dan wel in de commissie moeten. Ik wil echt pleiten om het vanmiddag te behandelen. Van "verzoekt het college van GS" kunnen wij zo "besluiten" maken. Dan ligt het de besluitvorming niet meer in de weg.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Muilekom, er is onduidelijkheid over het advies dat u gegeven hebt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Onze voorkeur gaat uit naar behandeling in de commissie.

De VOORZITTER: Dan is er een meerderheid om het in de commissie te behandelen. Het gaat naar de commissie toe. De commissie kan het nadien terugplaatsen op de agenda van de statenvergadering. Dan hebben wij nog één motie vreemd aan de orde van de dag. Die wordt geplaatst bij agendapunt 14. Bent u zo akkoord met het voorstel ten aanzien van het vaststellen van de agenda?

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda aldus gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Ik stel voor om de ingekomen stukken overeenkomstig het voorstel: "de wijze van afdoening" te behandelen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen ingediend voor het vragenhalfuurtje.

Vaststellen van de notulen van de vergaderingen van Provinciale Staten van 31 oktober 2016, 12 december 2016 en 15 december 2016.

De VOORZITTER: Er is geen voorstel tot amendering gekomen. Ik ga er dus vanuit dat wij deze overeenkomstig kunnen vaststellen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 31 oktober 2016, 12 december 2016 en 15 december 2016 ongewijzigd vast.

Afscheid van mevr. P.J. van Viegen Msc (PvdA) te Utrecht.

De VOORZITTER: Dit voorstel is afgevoerd in verband met de afwezigheid van mevrouw Van Viegen.

Onderzoek geloofsbrieven van de heer H.O. Suna (PvdA) te Soest.

De VOORZITTER: Ik geef mevrouw Vlam het woord.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de voorzitter! De commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven is bijeen geweest en heeft kennisgenomen van de bescheiden van de heer Suna. De commissie is van mening dat de bevindingen overeenkomstig de wettelijke vereisten zijn. Er zijn geen beletselen voor de toelating van de heer Suna tot de Staten van Utrecht.

De VOORZITTER: Ik dank de commissie voor haar uitgebrachte advies en werkzaamheden.

Beëdiging van de heer H.O. Suna (PvdA) te Soest.

De VOORZITTER: Ik vraag iedereen die daartoe in staat is te gaan staan. Ik lees de verklaring en belofte voor.

"Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad (Provinciale Staten) benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur (Provinciale Staten) naar eer en geweten zal vervullen.

Dat verklaar en beloof ik."

De heer SUNA (PvdA): Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: Ik mag u als eerste van harte feliciteren.

Statenvoorstel profielschets nieuwe griffier.

De VOORZITTER: In het statenvoorstel wordt de procedure en de samenstelling van de selectiecommissie beschreven, met als bijlage het profiel.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Na vele jaren goede ondersteuning door de heer Graafhuis wordt het op een gegeven moment tijd voor een nieuwe griffier. Wij hebben een statenvoorstel voor de selectie voorliggen. Naar aanleiding van het amendement dat daarop ingediend is, wil ik graag zeggen dat ik heel tevreden ben over het statenvoorstel, maar dat ik na het lezen van het amendement wel kan begrijpen dat er een kleine wijziging in moet komen. De Staten gaan over de aanstelling van de nieuw griffier. D66 zou heel graag alvast aan de SP willen vragen of zij haar amendement zodanig kan wijzigen dat de commissaris als adviseur deel uitmaakt van de selectiecommissie.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben tot nu toe een zorgvuldig proces doorlopen waarbij de fractievoorzitters een aantal keren bij elkaar zijn geweest om over het traject te spreken. Wij hebben ook over de samenstelling van de selectiecommissie gesproken. Het gaat erom dat in de selectiecommissie een duidelijke vertegenwoordiging van de Staten zit. Dit gaat niet om oppositie/coalitie, maar het gaat erom dat iedereen zich vertegenwoordigd voelt vanuit de Staten door degenen die in de selectiecommissie zitten. Het CDA kan, vooruitlopend op het voorstel van de SP, leven met de selectie zoals deze voorgesteld is. Daarbij tekenen wij net als D66 aan dat het gaat om de commissaris in de rol van de voorzitter van de Staten en niet in de rol van de commissaris.. Verder gaan wij ervan uit dat de deelnemers er zijn, niet zozeer namens hun fractie, maar vooral namens de Staten. Hier moet iedereen zich gehoord voelen. Wij gaan ervan uit dat alles wat gedeeld is tijdens het overleg vorige week maandagavond met de fractievoorzitters wordt meegenomen in de procedure.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Een korte opmerking over de selectiecommissie. Volgens mij loopt dat prima. Zoals de collega's al gezien hebben, heb ik een mailtje gestuurd met het verzoek om mevrouw Broere in die selectiecommissie te benoemen. Ik heb hier een amendement voor, maar het zou ook kunnen per acclamatie. Dat is volgens Wikipedia: "In een vergadering waarbij een verkiezing de vorm van bevestiging waarbij men met algemene stem door middel van applaus of gejuich of andere waarderende kreten kan laten blijken dat men het ermee eens is." Dan kan ik mijn amendement intrekken.

Amendement A2 (PVV): selectiecommissie nieuwe griffier

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 6 februari 2017;

constaterende dat:

een selectiecommissie wordt ingesteld ter benoeming van een nieuwe griffier;

overwegende dat:

de huidige selectiecommissie bestaat uit twee vertegenwoordigers van de coalitiepartijen en slechts één van een oppositiepartij;

besluiten:

mevrouw E.J. Broere toe te voegen aan de selectiecommissie.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Dercksen. Mevrouw Maasdam heeft zojuist aangegeven dat wij de afgelopen week over de selectiecommissie hebben gesproken. Daarbij hebben wij het over deelnemers gehad. Daar zijn gesprekken over geweest en daar zijn meerdere mensen voor gevraagd. Op dat moment waren er twee kandidaten en zou er nog één bij komen. Dat is mevrouw Keller geworden. Nu pleit u voor een tweede kandidaat. Waarom zou dat uw kandidaat moeten zijn en niet iemand die daar al eerder voor is gevraagd? Ik zie dat niet helemaal zitten. Ik ga voor één ding: een sterke griffier. Dat is wat wij vorige week hebben afgesproken. Het feit dat ik iets van coalitie daarin zou hebben; misschien dat ik op sommige punten verder verwijderd ben wat betreft mening van de heer Kocken dan van mevrouw Keller. Hoe dat coalitie/oppositie moet zijn kan ik mij niet voorstellen. Ik zit daar als één van u.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Nogmaals, wij vinden het heel prettig dat er evenwicht is tussen oppositie en coalitie. Daarbij zijn wij een partij die niet in den lande prettig wordt behandeld zoals wij hier worden behandeld door de griffie. Daarom is dat voor ons een extra reden dat wij het prettig vinden om daarbij te zijn. Ik zal u één anekdote aan de hand doen; een griffier elders in den lande heeft persoonlijke informatie van de PVV'ers gelekt naar de media. Dat gaf nogal rumoer. Wij vinden het prettig om daarbij te kunnen zijn om te kunnen vaststellen dat wij een griffier van een zelfde kwaliteit krijgen als wij nu hebben. Ik zie de belangen van onze club niet verdedigd worden door D66.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Wat u als eerste aangeeft is dat het voor uw partij politiek is dat er iemand van uw kleur in de commissie zit.

De heer DERCKSEN (PVV): Nee, in de eerste opmerking zei ik dat ik het van belang vindt dat er evenwicht is tussen oppositie en coalitie.

De heer HOEFNAGELS (D66): Dat heeft u afgelopen week niet ingebracht.

De heer DERCKSEN (PVV): Dat heb ik wel gezegd.

De heer HOEFNAGELS (D66): Wat u nu aangeeft is dat u er niet op vertrouwt dat de commissie gaat kijken of iemand iets lekt over de PVV. Als dat hier in de Staten zou gebeuren, dan had u mijn volle steun gehad om de heer Graafhuis dat duidelijk te maken. Dat zou hij echter nooit hebben gedaan. De griffier die wij kiezen zal dat niet doen. Dat staat ook niet in ons verhaal. Wij zijn met zijn allen één Staten.

De heer DERCKSEN (PVV): Dat neemt niks weg van de overwegingen die ik zojuist gegeven heb. "Voorkomen is beter dan genezen" zou ik zeggen. Wij zijn daar liever zelf bij dan dat wij dat aan anderen overlaten. Ik hoop dat u dat wel begrijpt.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb begrip voor wat de heer Dercksen eveneens heeft aangekondigd op 30 januari. Met name het incident wat hij aangaf. Als mevrouw Broere toe zou treden, zit zij daar niet namens de PVV. Dan vertegenwoordigt zij mij net zoals de heer Kocken en de heer Hoefnagels en mevrouw Keller mij op dat moment vertegenwoordigen. Dat zal de stellingname moeten zijn. Als zij daarin zit, dan zit zij er niet namens de PVV, maar is zij mede de vertegenwoordiging van de Staten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Met alle respect, ik vind het kletsboek. Natuurlijk zit je daarin om een goede griffier te selecteren. Echter, wij zitten hier allemaal met een politiek

beeld en de ideeën die wij hebben neem je altijd mee. Natuurlijk kiezen wij de kwalitatief beste griffier. Voor ons is het van belang dat de griffier de PVV en andere partijen net zo behandeld als andere partijen. De ervaring leert in het land dat het lang niet overal het geval is.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Ik heb net aangegeven dat het op zich een goede suggestie is om mevrouw Broere toe te voegen. Ik wil ook meegeven dat wat gebeurd is niet moet gebeuren, omdat de griffier er voor alle Statenleden is. Dit zult u moeten erkennen, omdat wij hier op 30 januari uitgebreid over gesproken en dit erkend hebben.

De heer DERCKSEN (PVV): Dat waardeer ik. Ik heb ook in die vergadering gezegd dat ik in mijn fractie zal navragen of iemand in de commissie zou willen toetreden. De eerste zou de heer IJssenaar zijn als vicefractievoorzitter, maar hij is om diverse redenen niet beschikbaar. Daarom mijn voorstel om mevrouw Broere tot de commissie toe te laten treden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik mag namens de PvdA iets zeggen over wat wij vinden. Ik wil primair horen wat de belangrijkste redenen zijn om mevrouw Broere voor te stellen.

De heer DERCKSEN (PVV): Wij vinden het van belang dat in de commissie het liefst zo breed mogelijk vanuit de Staten mee wordt gekeken naar de kwaliteit van de griffier. Ik vind het van groot belang dat daar een evenwicht is tussen oppositie en coalitie, want het gaat hier goed. Los van het onderwerp wat ik net aansneed, het gaat in het land niet overal even goed over de informatieverstrekking aan de Staten. Dat is primair van belang. Vervolgens zit ik hier voor mijn fractie en voor onze kiezers. Wij willen op een normale manier behandeld worden, net zoals wij de afgelopen zes jaar goed behandeld zijn. Dat wil ik graag gegarandeerd zien dat dat straks ook gaat gebeuren.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Er was een partij in de Provinciale Staten die voor de verkiezingen van PS zei dat zij de grootste zouden worden. Groter dan de PvdA. Helaas, mijnheer Dercksen, dat is niet gelukt in de Staten van Utrecht.

Het voorstel van de griffier. Grotendeels kunnen wij ons daar in vinden. Wij hebben wel een aantal punten die wij willen bespreken. Punt één is een tekstueel punt en gaat erover dat in het functieprofiel continu gesproken wordt over 'hij'. Wij weten dat wij daar ook een 'zij' mee bedoelen, maar wij denken dat wij het tekstueel makkelijk kunnen oplossen door te spreken over 'u'. Dan hoeft geen enkele vrouw zich tekort gedaan voelen en kan met volle overeenstemming instemmen. Dat voorstel wil ik meegeven aan de schrijvers van het voorstel.

Het tweede punt gaat over competenties. De PvdA heeft aangegeven dat zij het van belang vindt dat het een persoon is met gezag en vernieuwend durft te zijn in de manier hoe wij met PS willen en durven opereren. Dat deze persoon ons daarbij inspiratie biedt. Natuurlijk moet dat worden afgestemd met de Staten, zoals het in het profiel staat. De competentie dat deze persoon vernieuwend mag zijn willen wij graag benadrukt zien.

Het derde punt is de bemensing. In het plan van aanpak staat verwoord dat wij hebben vastgesteld dat het alleen fractievoorzitters moeten zijn, maar de PvdA is wel gevoelig dat ook in de commissie een goede verhouding is tussen coalitie en oppositie. Al weet iedereen dat alle commissieleden hun rol daarin goed vervullen. Ik ben tot de constatering gekomen dat een aantal fractievoorzitters niet konden of wilden. Daarom kunnen wij instemmen met het voorstel om mevrouw Broere erin te zetten.

Het laatste punt gaat over de rol en positie van de commissaris. Ons lijkt het zeer passend en goed om de commissaris een adviserende rol te geven in plaats van een selecterende rol.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Het is overduidelijk dat het belang dat er een nieuwe griffier komt en dat breed gedragen wordt in de Staten van grote betekenis is. De SP fractie wil daar van harte aan bijdragen. Wij zijn tevreden over de huidige griffier en persoonlijk vind ik het een hard gelach dat hij verdwijnt. Op een redelijke manier moet worden voorzien in een opvolger. Wat ons betreft is het aanstellen van de griffier dusdanig een aangelegenheid is van de Staten. Collegeleden en dus ook de commissaris horen geen deel uit te maken van de selectiecommissie. Dat heeft niks te ma-

ken met de persoon in kwestie. In het voorliggende voorstel is dat wel het geval. Wij zien ons genoodzaakt om een amendement in te dienen wat dat ongedaan maakt.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Hoe ziet u dan de Commissaris? Volgens mij ziet u die op de maandagmiddagen in zijn hoedanigheid als voorzitter van de Provinciale Staten. Ik zou hem graag in ons kamp willen trekken, in plaats van te zeggen dat hij alleen van GS is.

De heer MEIJER (SP): Wat ik essentieel vind is dit: natuurlijk is de commissaris voorzitter van de Provinciale Staten en dat gaat voortreffelijk. Als het gaat om belangen waarbij een deel van de Staten soms tegenover het apparaat of het college staat en procedureel ruimte wil hebben om zich daarin te kunnen uiten, vinden wij het belangrijk dat de griffier weet dat hij het mandaat zoveel mogelijk aan de meerderheid van de Staten te danken heeft. Daarnaast dat de selectie die geleid heeft tot zijn benoeming door de Staten is geleid.

Ik wil daaraan toevoegen dat wij zien dat het van belang is dat de communicatie tussen de griffier en het college goed verloopt. Natuurlijk zijn wij ook geïnteresseerd in het oordeel van bijvoorbeeld de commissaris over de griffierskandidaat die als overwinnaar uit de selectieprocedure naar voren komt. Ik stel mij voor dat het ook kan door uitgeselecteerde kandidaten in gesprek te laten gaan met collegeleden, de commissaris in het bijzonder. Kijken wat hun opvatting is, zodat dat meegenomen kan worden. Daarom zijn wij voor een adviserende rol van de commissaris, maar niet als onderdeel van de selectiecommissie. Het lijkt ons niet verstandig om een kandidaat als eerste te plaatsen tegenover de commissaris van de Koning.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Op het risico af dat ik herhaal wat de heer Schaddelee al gezegd heeft: de commissaris heeft een nadrukkelijke rol als voorzitter van PS. In die rol hoort hij lid te zijn van de selectiecommissie, omdat hij ook met de griffier te maken heeft. Dat hij misschien namens GS een advies kan geven, vind ik een hele andere vraag. Daarmee geeft u een tweede opdracht met een hele andere taak. Dit gaat in mijn ogen om de commissaris in de rol van de voorzitter van onze Staten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Mijn reactie is niet erg ingewikkeld. De commissaris maakt deel uit van het college van Gedeputeerde Staten. De selectie van de griffier zal naar ons oordeel niet worden uitgemaakt door een meerderheid van de Staten. Daar is geen rol voor een collegelid. De commissaris is procedureel voorzitter van de Provinciale Staten, maar dat weeg ik anders. Ik weeg het zo dat het rechtvaardigt dat er een vorm van consult is waar een advies aan gekoppeld kan worden. Als volwaardig onderdeel van de selectiecommissie geeft het een te zwaar gewicht aan de functie van commissaris, al is hij voorzitter van de Provinciale Staten. Hij is ook voorzitter van Gedeputeerde Staten.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Om op het laatste punt aan te sluiten: wij hebben allemaal verschillende functies. Het is aan ons om daar op de juiste manier mee om te gaan en daarover verantwoording af te leggen. Wij hebben het hier over de commissaris als voorzitter van de Staten. Tegen de PVV, maar dat geldt waarschijnlijk ook voor de SP, kan ik aangeven dat de onafhankelijk voorzitter het beste van ons allemaal weet wat leeft in de Staten. Als voorzitter kan hij goed weergeven hoe de griffier zal liggen binnen de Staten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik dank de heer Kocken voor zijn bijdrage. Ik ben van oordeel dat hij en ik zaken anders wegen. Hetzelfde geldt op de reactie van mevrouw Maasdam. Ik zie die rol wel, maar ik zie de rol van de commissaris procedureel wat betreft het voorzitterschap van de Provinciale Staten en minder inhoudelijk. Inhoudelijker zie ik zijn rol als voorzitter van de Gedeputeerde Staten. Die combinatie maakt dat ik zeg: "Waar de Staten aan zet zijn bij de benoeming van de nieuwe griffier, vind ik niet dat een collegelid een stem hoort te hebben als onderdeel van de selectiecommissie." Ook in de procedure betrokken adviserende rol lijkt mij een acceptabele oplossing, wat betekent dat de commissaris niet bij alle gesprekken is.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik ga ervan uit dat wij allen, en de commissaris zeker ook, heel goed in staat zijn om de verschillende rollen die wij vervullen in ons leven op verschillende momenten in te vullen. Ik ga ervan uit dat u hier als Statenlid staat in plaats van gemeenteraadslid. Het scheiden van de rollen kunnen wij toch allemaal?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik vind dat mevrouw Maasdam zich helder en duidelijk uitdrukt, maar hier raak ik het spoor enige mate bijster. Misschien kan zij haar vraag toelichten.

De VOORZITTER: Ik denk het niet. Mevrouw Keller heeft nog wel een vraag.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De heer Meijer maakt zich behoorlijk druk om de rol van de commissaris van de Koning. Ik ben benieuwd wat u van de rol van de griffie vindt? Dat wordt ook de leidinggevende van de griffie.

De heer MEIJER (SP): Ik vind dat een relevante vraag. Ik kan mij voorstellen dat de griffie een punt heeft, maar de positie van de griffie is anders dan die van de Staten. Voor hun is het belang ook groot, want zij moeten werken onder leiding van deze persoon. Ik ben zeker ook voor inspraak daarbij. Voor de verhouding tussen de meerderen op de werkplek en de ondergeschikten gelden toch andere maatstaven en wetmatigheden dan de politiek bestuurlijke beoordeling die de Statenleden hebben. Daarom haal ik dat uit elkaar. Ik kan mij goed voorstellen dat, zoals ik zojuist heb aangegeven, de commissaris ook een consulterende rol kan hebben. Dat kan evengoed het geval zijn met mensen van de griffie. Ik had graag nog opgemerkt dat wij het voorstel om mevrouw Broere deel te maken van de selectiecommissie zullen steunen.

Amendement A1 (SP): de Staten gaan over de griffier

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op maandag 6 februari 2017;

constaterende dat:

de commissaris van de Koning in statenvoorstel PS2017PS05 wordt omschreven als lid van de selectiecommissie griffier;

overwegende dat:

- *de griffier ten dienste staat van de Staten en dat derhalve bij de selectie van een nieuwe griffier een rol op afstand voor het college wenselijk is;*
- *dat een vlotte communicatielijn met het college voor een griffier weliswaar nuttig is, maar dat er andere mogelijkheden zijn om die te borgen;*

besluiten:

- *geen collegeleden in de selectiecommissie op te nemen en derhalve de naam van de commissaris van de Koning als lid van deze commissie te schrappen. In plaats daarvan wordt de commissaris van de Koning een adviserende rol toegekend.*

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Nog een vraag aan de heer Meijer. Er zijn vrij veel mensen die aangeven dat de commissaris deelneemt aan de selectiecommissie, maar in een adviserende rol. U gaat een stap verder in uw amendement. Daarvoor heb ik weinig draagvlak gehoord. De vraag is of u dat amendement zou kunnen aanpassen om het draagvlak te vergroten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben bereid om voorstellen van andere fracties te overwegen. In die zin wil ik de komende uren het gesprek aangaan met andere fracties om te kijken of er een acceptabele andere formulering mogelijk is. Dit neemt niet weg dat wanneer wij een voorstel indienen om iets te veranderen, er daadwerkelijk iets veranderd moet worden; dat voorstel moet niet pro forma worden. Uiteraard zullen wij in de gesprekken bewaken dat dit het geval is.

Tot slot nog een enkele verzuchting: als de heer Dercksen opmerkt dat de griffie van de provincie Utrecht zijn partij beter behandelt dan elders in het land, dan ga ik daarover toch nadenken.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Over het amendement van de SP over het lidmaatschap van de commissaris van de Koning in de commissie kunnen wij duidelijk zijn: de commissaris is voorzitter van Provinciale Staten en daarom lijkt het ons heel belangrijk dat hij lid is van de commissie, niet als adviseur, maar als volwaardig lid. Al is het maar voor de continuïteit. De rest van de commissie is mogelijk over een paar jaar weer verdwenen.

Dan het voorstel van de heer Dercksen. Mede in het licht van de motie vreemd aan de orde van de dag, die GroenLinks met een aantal andere partijen dadelijk zal indienen, kunt u niet anders dan verwachten dat u bij dezen op luidruchtig applaus voor uw voorstel kunt rekenen. Overigens juichen wij zeer het lidmaatschap van mevrouw Keller toe aan de commissie.

Ten slotte hebben wij steun voor de suggestie van de heer Van Muilekom. Wij vragen daarbij ook aandacht voor een afspiegeling van de bevolking in brede zin mee te wegen bij een uiteindelijke benoeming, zonder daar een criterium van te maken. Uiteraard met alle egards naar alle mogelijke partijen.

De VOORZITTER: Iedereen is aan het woord geweest. Ik geef het woord aan de heer De Kruijf.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Het is toch een ander voorstel dan andere voorstellen. Er speelt geen coalitieafpraak of coalitieprogramma dat daaronder ligt. Er zijn geen belangengroepen op de tribune. Het is een voorstel dat de voorbereidingsgroep zo wilde formuleren zodat het zo breed mogelijk gedragen zal worden. Ik voel mij ook niet als de verdediger van wat er ligt. Wel wil ik graag toelichten hoe wij op een aantal punten de keuzes hebben gemaakt en de voorstellen doen die soms anders zijn dan door leden van deze statenvergadering worden ingebracht.

Om te beginnen dank voor alle steun die ik gehoord heb voor zowel het profiel als in hoge mate het procedurevoorstel. Dank ook voor de discussie. Ik vind dat een opvolger van de heer Graafhuis enige discussie verdient.

Een paar opmerkingen. Te beginnen bij het punt over de positie van onze commissaris, onze voorzitter, in de selectiecommissie. De overwegingen van te voren zijn geweest en gedeeld. De overwegingen zijn geweest dat hij bij uitstek in staat is als de 'linking pin' op posities van de griffier te kunnen inschatten en waarderen. Los van de algemene ervaring die de voorzitter heeft, vonden wij het van belang dat hij in staat is om te beoordelen hoe het driehoeksoverleg in het krachtenspel tussen ambtenarij, GS en PS lopen en derhalve op de juiste manier gestuurd moet worden. Daarin is de commissaris heel belangrijk voor ons. Vandaar dat wij hem een belangrijke plek hebben toebedacht in de selectiecommissie. Als dat als adviseur is of als ander lid is voor ons niet van groot belang. Wij hopen dat wij gebruik kunnen blijven maken van zijn kennis en inbreng. Wat de Staten daarover zullen beslissen zal uiteraard leidend zijn voor de commissie die vervolgens aan de gang gaat.

Het tweede punt is de brede samenstelling door het toevoegen van mevrouw Broere. Wij hechten zeer aan een breed gedragen proces. Dat begint bij een breed geformeerde selectiecommissie. Ik heb daar dus geen problemen mee. Welkom zelfs. Uiteraard is dat een punt dat in deze Staten zijn beslag zal moeten krijgen. Ik hoop intens dat het zal gebeuren met een brede steun. Dat is toch hetgeen waar een succesvol vervolg van afhankelijk is.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag over de overwegingen die door de heer Dercksen zijn genoemd voor het aantreden van mevrouw Broere in de commissie. Welke overwegingen daaruit vindt u van wezenlijk belang?

De heer DE KRUIJF (PvdA): Ik heb het niet specifiek gekoppeld aan de overwegingen over mevrouw Broere, los van het feit dat ik denk dat zij een waardevolle inbreng kan hebben. Het had derhalve ook iemand anders kunnen zijn. Dat wij de selectiecommissie breder maken en daarmee een groter deel van het spectrum bestrijken heeft meerwaarde waar wij en de nieuwe griffier achteraf plezier van zullen hebben.

De heer HOEFNAGELS (D66): Ik vroeg inderdaad welke overweging de heer Dercksen had, dat de overwegingen van de PVV vertegenwoordigd moeten zijn, dat er meer oppositie dan coalitie moet zijn.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Dat zijn niet de overwegingen die mij warm maken, maar een bredere vertegenwoordiging vanuit deze Staten heeft mijn steun. In de selectiecommissie zal dat leiden tot een ander gesprek. Daarbij zal mevrouw Broere ongetwijfeld van meerwaarde zijn. Ik vind dat uitstekend. Nogmaals, behalve mevrouw Broere zou het ook iemand anders kunnen zijn. Dat had ik ook zeer gewaardeerd, maar dat lukt niet.

De heer HOEFNAGELS (D66): Daarover ben ik verbaasd. U had eerst iemand anders gevraagd, maar vanwege de kleinheid van de commissie is destijds overwogen om dat verzoek in te trekken en mevrouw Keller te vragen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Het is mij niet bekend dat ik iemand anders gevraagd zou hebben. Na het afgelopen fractievoorzittersoverleg heb ik gebeld met de drie mensen die niet aanwezig waren. Daarvan heeft mevrouw Keller gezegd dat zij er graag bij komt zitten. Anderen weet ik zo niet. Een heel klein punt, waar je wel mee op moet passen, is dat mevrouw Broere ook als vrouw aanwezig zou zijn. Ik wil dat verschil niet benadrukken, maar nu het zo ligt, vind ik het aardig om drie mannen en twee vrouwen in de selectiecommissie te hebben. Dan is de kwaliteit op zijn minst aanwezig.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik had zojuist ingebracht dat in de tekst verwoord staat dat voorstellen voor vernieuwing worden afgestemd met de Staten. Ik mis bij de competenties dat er een persoon is die voor vernieuwing zorgt. Mij lijkt het logisch om dat onderwerp bij de competenties mee te nemen als wij verwachten dat hij met nieuwe ideeën of suggesties komt.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Naast het punt dat ik zojuist noemde heb ik nog een tweetal punten die ik wil benoemen. Dit was daar één van. Het staat overigens keurig afgewogen in de profielschets. Ik neem graag van u mee dat wij dat moeten bewaken. Wij zullen achteraf rapporteren hoe daar mee omgegaan is.

De laatste opmerking betreft het overmatige gebruik van het woord 'hij' op bladzijde 4. Ik heb gedacht aan een asteriks: overal waar hij staat wordt ook zij bedoeld. Dat is misschien wat overdreven. Het zal duidelijk zijn dat wij zoeken naar een formulering waarbij heel duidelijk is dat het voor ons absoluut niet uitmaakt of het een hij of een zij is. Wij zoeken naar een competent persoon die op zijn minst in de buurt komt van de heer Graafhuis. Of dat een hij of een zij is, dat is volstrekt niet relevant. Wij zullen ervoor zorgen dat voor iedereen die de advertentie leest dat duidelijk zal worden.

De VOORZITTER: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Ik begrijp dat er een aantal wijzigingsvoorstellen liggen. Eén in formele zin, omdat die door de SP is ingediend. Er zijn twee voorstellen die niet echt op papier staan, maar u heeft de mogelijkheid om daar naar te kijken. Het besluit om mevrouw Broere al dan niet toe te voegen moet in de Staten genomen worden. Het besluit over de rol van de commissaris moet ook expliciet benoemd worden. Misschien is het verstandig om dat op papier te zetten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! In ons amendement hebben wij zodanig aanpassingen gedaan dat gezegd kan worden dat de rol van de commissaris daarin in enige mate is ingevuld.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Ik zoek naar duidelijkheid. Als het gaat om de tekstuele aanpassingen is het geen punt. Als het gaat over vernieuwende aspecten zullen wij terugrapporteren dat wij daar duidelijk naar gekeken hebben. De twee concrete voorstellen over uw positie als adviseur: ik heb begrepen dat u lid bent van de selectiecommissie als adviseur. Daarvoor zoek ik of daar steun voor is. Als laatste de toetreding van mevrouw Broere. Daarvoor wil ik het concrete voorstel dat gesanctioneerd en gesteund moet worden door de Staten. Over die twee dingen ga ik niet. Dat is wat u kunt sonderen, dan mag het van mij zo gaan. Anders moeten wij daar een formeel voorstel van maken.

De VOORZITTER: Dat laatste heb ik een sterke voorkeur voor, want in het voorstel van de SP staat echt iets anders dan het voorstel om de commissaris lid te laten zijn van de commissie in de rol als adviseur. De heer Meijer vraagt om het uit de commissie te schrappen en hem daarna een adviserende rol te geven. Dat is echt wat anders. Ik zou het fijn vinden als u mij daar duidelijkheid over zou willen geven.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Ik snap dat. Het is ook helder wat mijn inbreng is geweest. Ik ga uit van de voorgeschiedenis dat het gaat om de positie als lid van de selectiecommissie als adviseur.

De VOORZITTER: Kan dat aan het eind terugkomen? Prima
Wij gaan over naar het volgende agendapunt en ik zou de heer De Kruijf willen vragen of hij het voorzitterschap van mij over wil nemen.

De heer De Kruijf neemt het voorzitterschap over.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Eerder heeft de commissaris aangegeven dat er een later moment voor felicitaties voor het nieuwe Statenlid zou komen. Het is een soort ceremonieel procedé dat de basis van de democratische rechtsstaat mede fundeert. Mijn vraag is wanneer wij dat gaan doen.

De VOORZITTER: In antwoord op uw verzoek gaan wij dat nu doen. Dan kunnen wij gelijk kijken naar de moties en amendementen. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 15.00 uur tot 15.04 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen deze vergadering. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Maasdam om nog even terug te komen op het vorige punt en de vraag hoe wij omgaan met het amendement van de SP over de positie van de commissaris.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Alle discussies gehoord hebbende over de rol van de commissaris, wil het CDA graag een amendement indienen om aan te geven dat de commissaris als lid in een adviserende rol dient deel te nemen aan de selectiecommissie. Dit amendement wil ik graag indienen mede omdat de SP het amendement niet aanpast.

Amendement A3 (CDA): de Staten gaan over de griffier

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op maandag 6 februari 2017;

constaterende dat:

dat de commissaris van de Koning in statenvoorstel PS2017PS05 wordt omschreven als lid van de selectiecommissie griffier;

overwegende dat:

- de griffier ten dienste staat van de Staten en dat derhalve bij de selectie van een nieuwe griffier een rol op afstand voor het college wenselijk is;*
- een vlotte communicatielijn met het college voor een griffier weliswaar nuttig is, maar dat er andere mogelijkheden zijn om die te borgen dan;*

besluiten:

de commissaris van de Koning als lid een adviserende rol in de selectiecommissie toe te kennen.

De VOORZITTER: Voor uw helderheid: dan hebben wij dadelijk drie voorstellen. Eén van de PVV, één van de SP en één van het CDA. Wij kijken welke van de laatste twee de meest verstrekkende is. Daar komen wij bij de stemmingen op terug.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik lees in het amendement van de SP dat de commissaris een adviserende rol krijgt toegekend.

De VOORZITTER: Dat schijnt de verkeerde te zijn. Laten wij wachten tot de amendementen er zijn, dan hebben wij helder verschil.

De heer MEIJER (SP): Ik geef graag alle duidelijkheid. Wij handhaven het amendement zoals het voorligt. Het verschil tussen wat het CDA voorstelt en wij voorstellen is duidelijk. In ons voorstel is de commissaris geen lid van de commissie, in het voorstel van het CDA wel.

De VOORZITTER: Dat is duidelijk. Het komt terug als de amendementen uitgedeeld worden en bij de stemmingen aan het einde van de vergadering.

Ik ga door met de agenda en kijk of de sterstukken ook inderdaad sterstuk blijven.

Initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus, over aanpassingen route bushalte carpoolplaats Abcoude bij de A2 n.a.v. onderzoek van Veilig Verkeer Nederland.

De VOORZITTER: Dit voorstel is van de agenda afgevoerd en wordt eerst in de commissie behandeld.

Statenvoorstel wijziging Reglement van Orde provincie Utrecht 2003.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het voorstel kan een sterstuk blijven, maats wij willen wel een stemverklaring afleggen.

Statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding mededeling inzake dossier Vergunningverlening en Handhaving.

De VOORZITTER: Dit voorstel is een sterstuk en blijft een sterstuk.

Statenvoorstel installeren ad hoc commissie Omgevingswet.

De VOORZITTER: Ook dit voorstel blijft een sterstuk en het komt bij de stemmingen terug. Graag een applaus voor de twee toetredende voorzitters. (Applaus)

Motie M1 vreemd aan de orde van de dag (GroenLinks, D66, PvdD en 50Plus: een inclusieve samenleving, art. 1 in de provinciehal.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag Artikel 1 van de Grondwet voorlezen: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan." U kent het allemaal, maar de kans is groot dat u het eigenlijk niet kent. Discriminatie komt veel voor in onze samenleving. Dat neemt niet af en is een vraagstuk dat ons allen raakt. De tegenstellingen lijken toe te nemen en wij zijn er bijna aan gewend geraakt dat mensen vlug en fel reageren op allerlei gebeurtenissen in de samenleving. Discriminatie en uitsluiting lijken een praktijk van alle dag. Huidskleur, levensovertuiging, politieke overtuiging, seksuele geaardheid: het maakt verschil. Verschil of je mee mag doen of niet. Verschil of je uitgenodigd wordt voor een sollicitatiegesprek of staande wordt gehouden door de politie. Verschil in de bejegening en beloning. Voorbeelden te over. Het aantal meldingen in de provincie Utrecht blijft gelijk, maar uit onderzoek blijkt dat slechts één van de acht vermeende gevallen van discriminatie wordt gemeld. Voor de provincie Utrecht betekent dat zo'n 25 meldingen die extra gedaan zouden worden. Het aantal ver-

zoeken om advies over al dan niet melden neemt wel toe. Artikel 1 Midden Nederland organisatie is meer en meer leverancier van zaken aan het college voor de rechten van de mens.

GroenLinks, D66, PvdD en 50Plus willen de tendens keren. Bij voorkeur samen met u allemaal. Verschil mag, verschil geeft kleur en verschil geeft reuring. Wij willen dat mensen gelijk behandeld worden ongeacht de verschillen. Het is belangrijk dat voor iedereen duidelijk is wat wel en niet mag en kan in Nederland en welke grondwettelijke rechten ons beschermen. Artikel 1 is helder: discriminatie is niet toegestaan, maar mensen weten het onvoldoende en weten daardoor onvoldoende gebruik te maken van de bijbehorende rechten en bescherming. Artikel 1 is van ons allemaal. Niet voorbehouden aan een enkele volksvertegenwoordiger of een enkele partij. Laten wij uitdragen hoe belangrijk dit voor ons is en het artikel een prominente plek geven in de hal van ons Provinciehuis, op een manier die opvalt, in een kunstzinnige vorm; één die reflectie prikkelt om zo onze inwoners, bezoekers, medewerkers in de organisatie en onszelf hierop te blijven attenderen.

Motie M1 (GroenLinks, D66, PvdD en 50PLUS): een inclusieve samenleving, art. 1 in de provinciehal

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 6 februari 2017;

constaterende dat:

- *er veel verdeeldheid is in de samenleving en discriminatie toeneemt;*
- *hierdoor belangrijke waarden als vrijheid, gelijkheid en solidariteit onder druk komen te staan;*

overwegende dat;

- *de Grondwet het fundament vormt voor onze pluriforme democratische rechtsstaat;*
- *het goed is dat Artikel 1 van de Grondwet bij iedere inwoner van Nederland bekend is;*
- *aan de bekendheid van Artikel 1 van de Grondwet wordt bijgedragen wanneer de tekst van het artikel op belangrijke plaatsen in de samenleving zichtbaar is;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

Artikel 1 van de Grondwet een prominente plek te geven in de hal van het provinciehuis, en hierover medewerkers en inwoners in de provincie Utrecht te informeren.

De VOORZITTER: De motie M1 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! U verwees net naar het dictum van de motie om de tekst op te hangen op een prominente plek in de hal. U gaf daar een toevoeging aan die mij aan het twijfelen maakt over wat u wilt. Gaat het om letterlijk de tekst in de hal aan te brengen of gaat het om een interpretatie van de tekst?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Onze bedoeling is uitdrukkelijk de letterlijke tekst van Artikel 1 in de hal op een prominente plek weer te geven. Wij willen dat graag zo dat je er niet onopgemerkt voorbij loopt. Het hoeft geen buitengewoon kunstwerk te zijn.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Collega Statenleden, ik wil u vragen uw hand op te steken als u zich herkent in één van de volgende stellingen:

- Ik zit nu in een statenvergadering.
- Ik houd van de kleur geel.
- Ik wil graag iets positiefs bijdragen aan deze samenleving.
- Ik geniet ervan als de zon schijnt.
- Ik vind het ongemakkelijk dat mevrouw Schneiders deze vragen stelt.
- Ik heb een rijbewijs.

Wij zijn mensen. Als Statenleden willen wij voor een groot deel allemaal iets positiefs bijdragen aan de samenleving. Veel van ons houden van zonlicht, maar wij verschillen ook. Ik ben opgegroeid bij

twee mannen, Bas en Joost zijn mijn vaders, mijn ouders. Een gewoon gezin, maar ook uniek. Tolerantie en gelijkwaardigheid zijn mij daardoor met de paplepel ingegoten. Onze samenleving wordt gekenmerkt door diversiteit en overeenkomsten. Om letterlijk het 'samen leven' mogelijk te maken hoeven wij het niet met elkaar eens te zijn, maar wel respect te hebben voor de gelijkwaardigheid van ieder mens. Dat is hard werken. Met deze motie wil ik namens de D66 graag uiting geven aan iets dat voor veel mensen niet vanzelfsprekend is: geaccepteerd worden om wie je bent. Wij moeten onszelf en anderen daarom blijven herinneren aan waar onze democratische rechtstaat in beginsel op gebaseerd is. Het recht op een gelijke behandeling door zowel de overheid als medemens. Laten wij actief uitdragen dat wij een inclusieve samenleving nastreven, ook in de provincie Utrecht. Laat ons de Grondwet Artikel 1 in de vorm die binnenkort opnieuw wordt besloten zichtbaar maken. Een symbool is daar een krachtig middel voor. Ik roep jullie op om nog één keer de hand omhoog te houden als wij over de motie stemmen. Daarom dien ik samen met GroenLinks, PvdD en 50Plus deze motie in.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Gelijkheid van behandelen geldt volgens Artikel 1 van de Grondwet ook voor wat betreft politieke eensgezindheid. Van het weekend was er een D66 wethouder in Amsterdam die vond dat als Wilders premier zou worden de gelijke behandeling niet voor hem zou gelden. Amsterdam zou namelijk een republiek moeten worden als Wilders premier zou worden. Hoe rijmt u dat met dit betoog?

Mevrouw SCHNEIDER (D66): Ik sta hier als mevrouw Schneiders in deze statenzaal en met dit voorstel als D66'er. In die hoedanigheid wil ik graag deze motie aan jullie voorleggen. Dat gaat over het zichtbaar maken in ons provinciehuis van Artikel 1 uit de Grondwet. Daar sta ik op dit moment volledig achter. Ik hoop met mij, jullie allemaal.

De heer DERCKSEN (PVV): U geeft geen antwoord op de vraag. Volgende vraag: vorige week was in het nieuws dat met vond dat er minder witte agenten zouden moeten komen. Hoe rijmt dat met de gelijke behandeling zoals u dat voorlegt?

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Ik kan dezelfde zin herhalen die ik net heb gezegd. Ik begrijp uw vraag en ik ga daar graag met u over in gesprek, maar bij de bespreking van een ander voorstel. Niet bij deze motie die voorligt.

De VOORZITTER: Ik kijk rond of in een derde termijn van de Staten behoefte is aan een reactie op dit onderwerp.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Symboolpolitiek was nog nooit zo symbolisch. De samenleving is totaal gesegregeerd, onder andere door de partijen die deze motie indienen. Nu het kalf nagenoeg verdronken is dempen deze linkse partijen de put met een bordje over Artikel 1 van de Grondwet. Wat hebben wij in de praktijk aan Artikel 1 van de Grondwet? Wij leven in een tijd dat D66-rechters van oordeel zijn dat haatimams in Nederland de vrijheid van vergadering moeten hebben: artikel 6 van de Grondwet. Dat zij onze wetten en vrijheden mogen misbruiken voor het verspreiden van Jodenhaat en Westenhaat. Wij leven in een tijd dat vrouwen, christenen en homo's niet veilig zijn in een AZC in sommige delen van onze provincies. Wij leven in een tijd dat je om je politieke mening 24 uur per dag moet worden beveiligd. Wij leven in een tijd dat je als PVV'er moet vrezen voor je baan. Wat hebben wij aan een bordje in de provinciehal?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik wil de heer Dercksen vragen of hij een poging zou kunnen doen om te begrijpen dat ook de voorbeelden die hij net geeft aanleiding geven voor mensen om gebruik te maken van de rechten en bescherming die Artikel 1 van de Grondwet biedt. U probeert het een bepaalde hoek toe te dichten – linkse partijen, D66 –, ik ga u niet herhalen. Mijn vraag is of u een poging zou kunnen doen om te begrijpen dat ook de mensen waar u het over heeft gebruik kunnen maken van Artikel 1 van de Grondwet. Het is ons pleidooi om het zichtbaar te maken, zodat mensen het kennen.

De heer DERKCSSEN (PVV): Mijn pleidooi is juist om u enigszins reflectie te geven wat Artikel 1 van de Grondwet in de praktijk betekent op dit moment. Ik ga verder met mijn betoog, dan kunt u aan het eind van het betoog nog reageren.

Een medewerker van het AZC zond mijn partijleider, de heer Wilders, een mail over haar ervaringen in een AZC. Ze vroeg haar Marokkaanse vriend naar het AZC te komen omdat hij Arabisch spreekt. Hij hoorde dat een asielzoeker sprak over het verkrachten en vermoorden van een andere bewaakster. Een andere asielzoeker zei: "Die klote westerlingen moeten allemaal dood. Nog een paar jaar en dit land is van ons." Wat hebben wij aan een bordje in de provinciehal? 45 procent van de islamitische gemeenschap in Nederland houdt er fundamentalistische gedachten op na. Tien tot twintig procent van de islamitische gemeenschap keurt geweld goed, ook tegen burgers, om de islam te verdedigen. Waarbij een cartoon al genoeg reden kan zijn om dat geweld goed te praten. Dat zijn in Nederland 150.000 mensen. Wij kunnen op school geen les meer geven over de holocaust en seksuele voorkeuren van homo's. Wat hebben wij dan aan een bordje in de provinciehal? Hoe wereldvreemd kan je zijn om niet te zien dat wij ons land aan het kwijtraken zijn en dat te corrigeren met een bordje in de hal?

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik geef antwoord op de vraag die de heer Dercksen stelt, namelijk: wat hebben wij aan zo'n bordje? Ik denk dat een bordje niet alles oplost wat de heer Dercksen schetst. Ik denk dat het voor ons in de Staten een goed begin is. Ik denk dat wij allen vanuit alle breedte van de politieke stromingen dat met elkaar moeten uitdragen om de situaties die u schetst. Ik ervaar en anderen in deze Staten wellicht ervaren dat we kunnen voorkomen door het met zijn allen uit te dragen. Dat geldt voor alle mensen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wat ik vind dat wij moeten uitdragen kom ik zo op. De vraag is hoe Artikel 1 van de Grondwet onze samenleving fundeert, zoals de motie suggereert. Ik gaf u de voorbeelden. Ik denk dat Artikel 1 van de Grondwet een herinnering is aan vroegere tijden voordat Nederland te grabbel is gegooid door de traditionele partijen.

De VOORZITTER: Mag ik een afronding van deze termijn. Dan is het woord aan de heer Van Leeuwen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Het is ontzettend nobel en mooi om dit een plek te geven in dit huis. Toch adviseer ik om het niet te doen. Het is een vorm van symboolpolitiek die door anderen gebruikt kunnen worden om hun idealen een prominente plek te geven in dit huis. Zo zouden wij bijvoorbeeld Artikel 23 van de Grondwet ook kunnen projecteren op de muur. Zo zullen er ongetwijfeld meer partijen zijn die daar gevolg aan zou kunnen geven wat bijdraagt aan hun profiel. Ik zou het ten sterkste afraden. Eveneens om een andere reden: het zijn allemaal maar woorden. Wij moeten gaan naar daden. Wij moeten optreden en niet alleen een verhaal op een muur projecteren. Dat is zo goedkoop, dat vind ik zo slap. Als dat het enige is dat kan en wat overblijft naast regeren en besturen, dan is het wel heel erg armoedig met Nederland gesteld. Doe het niet!

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Sympathiek, hier kan niemand tegen zijn. Dat was onze eerste reactie op dit voorstel. Discriminatie deugt niet. Het is een groot goed dat Nederland een rechtstaat is waarin iedereen voor de wet gelijk is. Natuurlijk maakt de ChristenUnie zich grote zorgen over ontwikkelingen in de samenleving die neigen naar het uitsluiten van groepen mensen. Het bevorderen van vrede en recht zie ik als de kerntaak van een volksvertegenwoordiger. Als dat met dit voorstel dichterbij geholpen kan worden, dan zou dat een groot goed zijn.

Toch plaatst dit voorstel ons voor een dilemma. De motie benoemt discriminatie als oorzaak van maatschappelijke onrust, maar klopt die analyse wel? Is de onrust die zich manifesteert niet breder dan discriminatie alleen? Ongelijke kansen, groeiende kloven, veiligheid of onveiligheid en economische ongelijkheid. Zijn dat niet net zulke grote aanjagers van maatschappelijke onrust? Hier ligt ons eerste bezwaar. Hebben wij het hier wel discriminatie? Stel dat discriminatie inderdaad het grote probleem is, wat is dan de richting van de oplossing die wij moeten zoeken?

Overweging twee in het voorstel stelt dat het goed zou zijn als Artikel 1 van de Grondwet meer bekendheid krijgt. Waarom is dat goed? Welke analyse zit daarachter? Is discriminatie oorzaak of gevolg? Is angst een onderliggend probleem, waardoor tegenstellingen worden opgeblazen? Het 'ik en de ander' verheffen tot kloof. Moeten wij dan niet aan de slag met het thema angst? Zijn maatschappelijke rondetafelgesprekken geen beter middel? Dan moeten wij diepgravender durven gaan in de aanpak van grote maatschappelijke problemen. De vraag is of dat ligt op de weg van een eenvoudig provinciebestuur. Is het ophangen van een bordje bij de deur niet teveel 'window dressing', niet te makkelijk? Er is nog een ander punt. Grondwettelijke rechten en vrijheden geven uitdrukking aan het besef van verscheidenheid en zijn een waarborg voor persoonlijke vrijheid. Alleen zo kunnen wij met een breed palet aan minderheden een samenleving vormen. Daarbij komen wij tot ons grootste bezwaar en huijvering voor het verheffen van Artikel 1 van de Grondwet tot een soort 'supergrondrecht'. Wat dan wel? Dat wetten en regels tegen elkaar worden uitgespeeld is van alle tijden. In de Bijbel wordt Jezus zelf ook voor dat dilemma geplaagd. Welke wetten en regels wegen het zwaarst? Daarop gaf hij een samenvatting van de wet die wat ons betreft universeel en van alle tijden is: dien God boven alles en heb je naasten, wie dat ook mag zijn, lief als jezelf.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben blij lid te zijn van de liberale beweging in dit land. De liberalen hebben ervoor gezorgd dat wij in 1848 onze huidige Grondwet kregen. In alle tijden van verdeeldheid die ons land van oudsher in deze rivierdelta eigen is, hebben wij als liberalen erop gehamerd dat de Grondwet ons allen bindt. In dat opzicht ben ik blij dat de indieners aandacht vragen voor het belang van de Grondwet. Het is nog maar in de jaren tachtig van de vorige eeuw geweest dat bepaalde partijen in dit land het erover hadden dat uw rechtstaat niet de onze is en dan hadden zij het over deze Grondwet. Dus in zoverre is er winst.

Echter, het gaat niet alleen om de symbolen. Het gaat juist om het handelen van de overheid. Als het ophangen van Artikel 1 daarbij helpt, dan hebben wij daar geen bezwaar tegen. Maar doe alleen de tekst, want voordat je het weet zit je in allerlei interpretatiediscussies. Ik geef als overweging mee om naar een mogelijkheid te kijken om niet alleen Artikel 1 te presenteren, maar wellicht in een soort rollend elektronisch scherm de hele Grondwet. Het gaat uiteindelijk om de Grondwet en niet om een belangenorde of hiërarchie van artikelen daarbinnen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik heb de vraag aan de heer Kocken of hij zich heeft afgevraagd in hoeveel landen zo'n artikel 1 waarin een gebod- en verbodsbepaling staat in de wereld voorkomt. Is dit misschien alleen iets Nederlands?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik vind het niet aan ons om te oordelen over de Grondwet. Het is onze Grondwet.

De heer DERCKSEN (PVV): In Den Haag is het actueel dat daar gescheiden wordt gezwommen voor jongens en meisjes. Dat is in strijd met Artikel 1 van de Grondwet, of van de hele Grondwet die u hier wilt ophangen. Hoe wilt u dat met elkaar rijmen? Uw VVD partij in Den Haag is daar een voorstander van. Wat heeft het dan voor zin om iets heel anders op te hangen of iets anders te suggereren in het provinciehuis?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Eén ieder hoort gelijk behandeld te worden door de overheid. Bij de gelijkheidsdefinitie hoort ook achter de komma: ongelijk naar de mate van ongelijkheid. Dat zorgt ervoor dat de overheid ruimte heeft om waar nodig maatwerk te leveren. Uiteindelijk gaat het om gelijke behandeling. Daar hoort geen positieve discriminatie bij.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik zal niet de vraag aan de heer Kocken stellen hoe effectief het is om een rollend scherm te volgen en anderhalf uur de Grondwet te lezen. Dat zullen waarschijnlijk niet veel mensen doen. Dank voor de suggestie.

Hoe effectief is het om het hier te doen? In mijn omgeving lopen mensen hier de deur niet plat, veel burgers komen hier niet binnen. Zo effectief is het niet. Voor wie doe je het dan?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Volgens mij hadden wij aan het begin van deze Statenperiode de ambitie om meer publiek binnen te krijgen. Dat terzijde. Daar heeft u natuurlijk gelijk in en vandaar dat wij hebben aangegeven dat wij er geen bezwaar tegen hebben.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij kunnen meegaan met de gedachte achter de motie. Echter, wij vragen ons af of er niet meer of andere acties nodig zijn. Hoeveel burgers komen er in het provinciehuis? Uiteraard onderschrijven wij ook problemen en maken wij ons zorgen over de verdeeldheid en discriminatie binnen onze samenleving. Als wij hier zoveel waarde aan hechten, dan moeten wij nadrukkelijke acties uitvoeren. Niet alleen Artikel 1 ophangen, maar er daadwerkelijk iets mee doen. Ons voorstel zou zijn: maak 2017 het jaar van Artikel 1. Geef hier nadrukkelijke aandacht aan op plekken waar de provincie komt. Noem het bij bijeenkomsten die de provincie organiseert of denk aan huis-aan-huis bladen. Maak een persbericht en straal het uit. Niet alleen uitstralen, maar er als provincie iets mee doen. Laten zien dat wij zaken aanpakken en dat wij discriminatie en verdeeldheid tegenhouden. Kortom, wij zouden er graag meer van willen zien.

Bij het voorstel heeft mevrouw Schneiders zojuist aangegeven dat wij dit moeten zien als een begin. Dat zien wij ook zo. Wij hopen dat er een vervolg zal zijn. Daarin willen wij best met u meedenken. Daarom zullen wij het voorstel steunen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Inhoudelijk zullen wij ten volle kunnen instemmen met het voorstel. Dat neemt niet weg dat wij er wat moeite mee hebben om als overheid te zeggen dat men zich aan de wet moet houden. Dat je daar een soort mausoleum voor gaat bouwen waar je dat gaat inbeutelen, om daar aardig wat geld in te stoppen en zo te zorgen dat het opvalt. Dat men zich aan de grondwet houdt spreekt vanzelf. Het is aan ons om daar handen en voeten aan te geven. Mijn partij probeert dat te doen door te vechten tegen de ongelijkheid. Dat is een belangrijk onderdeel dat een directe relatie heeft met discriminatie en uitsluiting; een van de grootste kwaden van deze tijd. Met de indieners van deze motie willen wij die strijd aangaan en vormgeven. Kortom, wij steunen het voorstel. Wij hebben enige bedenkingen dat de overheid moet zeggen: "Houd je aan de wet." en dat kenmerkend pompeus aan moet geven. Dat zien wij als randoverwegingen. De kern van de zaak is dat wij voor de motie zijn.

De heer MOURIK-GELUK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het CDA hecht zeer veel waarde aan alle grondrechten. Wij hechten zeer aan de waarden en normen van dit land waar de grondrechten en de Grondwet een belangrijk onderdeel van vormen. In principe is het CDA geen voorstander van het onderscheid maken tussen de verschillende grondrechten. Wij lezen deze motie zo dat Artikel 1 als uitnodiging gezien kan worden om alle andere waardevolle artikelen van onze grondwet tot je te nemen, zoals het recht op vereniging, gelijke benoembaarheid en de vrijheid van onderwijs. Wij begrijpen uit de motie ook dat naar aanleiding van deze motie iets uit zal gaan naar de inwoners van deze provincie. Wij zijn benieuwd hoe dat precies uitwerking zal krijgen. Het CDA is geen mede indiener van deze motie, maar zal deze motie wel steunen.

De VOORZITTER: Daarmee is de eerste termijn van de Staten afgerond.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag een aantal dingen zeggen en mevrouw Schneiders zal dat aanvullen. Ik wil alle sprekers bedanken voor de aandacht die zij eraan besteed hebben. Dat is voor ons, voor mij en voor GroenLinks een heel belangrijke zaak. U kunt zeggen: "Geen woorden maar daden.", maar in de politiek gaat het toch veel over woorden. Woorden doen ertoe. In die zin is tekst en zijn woorden een belangrijk voertuig waar wij ons in de politiek van bedienen.

Over de vraag van de SP. Wij willen anderen ook niet gaan vertellen dat zij zich aan de wet moeten houden, maar daar gaat het niet om. Het gaat erom dat mensen hun grondrecht leren kennen en het wettelijk recht dat hen beschermt. Dat geldt voor alle groepen in de samenleving en voor iedereen die het gevoel heeft niet gelijk behandeld te worden. Er zijn mogelijkheden om daartegen in beroep te gaan.

Dan wil ik ingaan op wat de ChristenUnie zegt: "Discriminatie is misschien maar één van de oorzaken die zich op dit moment voordoen in de maatschappij." Ik denk dat u daar helemaal gelijk in heeft. Het

was niet ons idee om een grote analyse te maken op wat zich voordoet in de maatschappij. Wij denken wel dat de kloof tussen wij en zij gaat over tot welke 'zij' ik behoor en andersom. Wij denken dat het goed is om hiermee te beginnen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Erkent mevrouw Boelhouwer dat het van het grootste belang is dat alle partijen samen actie ondernemen om te zorgen dat bijvoorbeeld racisme en uitsluiting tot het verleden behoren? Daarvoor moet je dingen doen: voorstellen indienen, dingen veranderen, wijzigen en verzetten tegen ontwikkelingen die de verkeerde kant op gaan. Dat is politieke actie. Kunt u zich voorstellen dat wij achter onze oren moesten krabben bij het idee dat wij een soort beeld neerzetten waarin wij zeggen: "Daar moet je je aan houden." Maar de actie die daarop moet volgen en het wezenlijke verschil uit moet maken is op dit moment in dit voorstel niet aan de orde. Kunt u zich dat voorstellen?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ja, ik kan mij dat voorstellen. Ik schrik er zelf van dat ik het beeld bij u opgeroepen heb van een enorm beeld met de wet daarin gebeid. Dat was niet mijn bedoeling. Ik begrijp wat u zegt met actie, maar u begrijpt heel goed dat actie ontstaat met woorden. Wij kunnen daar niet genoeg over praten. Hoe meer hoe beter, want het begint bij bewustwording.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Boelhouwer had het over het thema discriminatie. Ik vond dat wat algemeen. Er moet een concrete aanleiding zijn waarom u op dit moment met deze motie komt. Wij zitten al jaren met elkaar in de Staten en er is nog nooit iemand op dat idee gekomen. Wat is daar precies de aanleiding van?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Er zijn veel aanleidingen. Kijkt u maar naar buiten, lees uw eigen krant en andere kranten. Ik denk dat het goed is dat wij aandacht besteden aan dit thema. Het is een belangrijk artikel. Ik ben ervan geschrokken dat veel mensen discriminatie ervaren zonder daar melding van te doen, bijvoorbeeld omdat zij zich schamen, niet durven of het gevoel hebben dat het geen zak uitmaakt – ik zeg het expres wat stevig. Dat is de aanleiding. Daarnaast vind ik het niet goed dat één partij het artikel probeert te kapen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! U zegt: "Leest u de krant?" Ik lees een heleboel kranten en media. Natuurlijk gebeuren er allerlei dingen in de samenleving, maar er zijn veel problemen waar ik mij net zoveel zorgen over maak. Hiervan hangen wij ook geen borden en plakaten bij de ingang. Ik vraag mij af aan welke kerntaak dit raakt. U zegt in uw beantwoording ook dat dit artikel voor u belangrijk is. Dan kom ik op het punt hoe wij de grondrechten tegen elkaar afwegen. Ik vind alle 142 artikelen van de Grondwet belangrijk. Ik hecht zwaar aan al die artikelen. Ik ben benieuwd waar u in die grondrechtdiscussie staat.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik denk dat het teveel van het goede is om via een soort 'rolscreen' alle artikelen rond te laten gaan. Het eerste grondrecht is een grondrecht waar veel mensen onvoldoende kennis van hebben dat het een wet is die mensen beschermen kan. Dat geldt voor meer wetten, maar dit is een basis. Een eerste grondrecht. Dan vroeg u naar de kerntaak. Het kan waarschijnlijk voor het grootste deel onder de kwaliteit van het openbaar bestuur gevat worden. Ik vind het niet belangrijk bij welke kerntaak het precies past. Het gaat erom dat het overheidsgebouw een belangrijke plek is in de samenleving waar veel mensen komen. Lang niet alle 1,2 miljoen inwoners van de provincie Utrecht, maar wel gemeentebestuurders. Zij kunnen dit overnemen in hun eigen gemeente. Zoals eerder gezegd: het is maar een begin.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb niet de indruk dat de heer Schaddelee precies antwoord op zijn vraag heeft gekregen. Aan de hand daarvan kan ik het misschien concreet maken: waarom bijvoorbeeld niet artikel 23 of een ander artikel.

Een ander punt is dat u mij ging benoemen toen u het had over woorden en daden. Deze woorden zijn niet nieuw. Iedereen wordt geacht de wet te kennen. Iedereen moet Artikel 1 kennen. Wij moeten uit-

voering geven aan die woorden. Dat is veel belangrijker. Laten wij hier dus niet aan beginnen. Komt u met voorstellen voor daden! Niet met woorden, want daar hebben wij niks aan.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik zou willen beginnen met het uitvoering geven aan dit artikel, maar dan herinner ik mij discussies die wij eerder gehad hebben. Wij gaan geen beleid voeren op taken waar gemeenten wellicht geschikter voor zijn. Mijn mede-indieners en ik hebben gezocht wat wij in het provinciehuis kunnen doen. Wij gaan niet over wat in de gemeenten gebeurt, wat in de gemeentehuizen wordt opgehangen en het beleid dat gemeenten voeren. Daar zijn zij uitstekend toe in staat. Waar wij wel over gaan is wat wij in onze eigen gebouwen aan de muur hangen. Dat is de reden waarom wij met Artikel 1 beginnen. Wij koppelen dit aan discriminatie, uitsluiting en mensen weten niet welke rechten daarbij horen.

Tot slot, iedereen wordt geacht de wet te kennen. Dus ook Artikel 1. Het is weliswaar een juridisch grondbeginsel, maar het staat niet in de wet dat je geacht wordt Artikel 1 te kennen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb mij afgevraagd waarom de heer Van Leeuwen met artikel 23 komt. Ik denk het te snappen, want er zijn scholen die op basis van artikel 23 groepen leerlingen niet aannemen. Daarmee handelen zij op basis van discriminatie en uitsluiting. Dat wil de heer Van Leeuwen tegengaan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! U zei: "Lees de krant." Ik hoef niet lang te zoeken, want er staat elke dag wel wat in de krant. Ik heb hier de heer Polman die al sinds lange tijd op de wachtlijst voor zijn seniorenwoning staat. Hij kreeg helaas het bericht dat daar een 30 jarige Syrische statushouder in komt. Wat gaat u deze meneer vertellen: "U moet niet zeuren, want wij hebben een bordje opgehangen"?

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Dat ga ik hem niet vertellen.

De VOORZITTER: Mevrouw Schneiders krijgt de kans om te reageren in de eerste termijn.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik wil jullie allen bedanken voor de respectvolle behandeling van dit voorstel. Ik ben blij dat dit gesprek hier gevoerd wordt. Dat is wat mij betreft één van de doelen van het indienen van deze motie geweest, namelijk om iets dat klaarblijkelijk vanzelfsprekend is met elkaar te blijven bespreken. Grondwetsartikel 1 is voor mensen niet vanzelfsprekend. Zo wordt het ook niet ervaren. Wat dat betreft is het relevant en een eerste daad. Ik begrijp de behoefte om meer te doen en ik vraag jullie allen om dat in jullie eigen omgeving te doen. De provincie kan hier wel degelijk iets mee doen: een eerste stap zetten die wij allemaal kunnen steunen, omdat dit voor mensen als boodschap al iets kan betekenen. Ik spreek mensen van links tot rechts, van progressief tot conservatief, welke woorden je daar aan wil geven. Mensen. Wij kunnen met deze kleine stap, misschien een druppel op een gloeiende plaat, iets doen. Juist nu.

Dan als laatste: een inclusieve samenleving staat niet stil. Dat is iets waar hard voor gewerkt moet worden. Wat wij vandaag doen kan daar een bijdrage aan zijn.

Dan nog de vraag waarom deze Grondwet en dit artikel. Dit artikel geldt voor iedereen en behandelt iedereen gelijkwaardig. Daar kan ik andere artikelen helaas niet altijd op betrappen. Het sluit iedereen in. Ik wil daarom iedereen bedanken dat jullie dit voorstel met respect hebben behandeld.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Hoor ik mevrouw Schneiders echt zeggen dat alleen Artikel 1 van de Grondwet voor iedereen geldt en alle andere artikelen van de Grondwet niet?

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Als u het heel letterlijk neemt zou u dat gehoord kunnen hebben. Artikel 1 sluit iedereen in. Die gaat over iedereen. Dat geldt niet voor ieder ander artikel. Het geldt wel voor iedereen, maar niet iedereen herkent zich er in. Artikel 1 gaat van de gelijkwaardigheid van ieder mens uit. Zo moet u hem interpreteren.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik houd mij bij wat ik in mijn rechtenstudie geleerd heb en als liberaal vindt: de hele grondwet geldt voor een ieder. De overheid moet daar geen onderscheid in maken dat het één meer voor de één dan voor de ander geldt. Dat geldt ook voor het gevoel van herkenning dat mensen hebben. Al staat het niet gebeiteld in een hal van een provinciehuis, het gegeven dat je geacht wordt de Grondwet te kennen geldt voor iedereen.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik kan mij vinden in de woorden die de heer Kocken schetst. Daar wil ik niet verkeerd in begrepen worden. Ik zal het beperken tot dat Artikel 1 iedereen insluit. Voor de partijen die deze motie hebben ingediend is het een belangrijk signaal voor veel mensen en kan voor iedereen gelden. Iedereen wordt in dit artikel gelijkwaardig gesteld.

De VOORZITTER: Ik kijk of er behoefte is aan een tweede termijn.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De hypocrisie kan bijna aangeraakt worden. Artikel 1 van de Grondwet beschermt ons niet. De vrijheid voor godsdienst en ideologie zorgt er namelijk voor dat dit artikel vaak niet van toepassing is. Als je aangeeft een religieuze ideologie te hebben mag je wel discrimineren. Zo sluipt vrouwenapartheid onze samenleving binnen, gefaciliteerd door de partijen die deze motie indienen. DENK had van de week een bijeenkomst: verboden voor vrouwen. Waar was u om te demonstreren met uw bordje Artikel 1 vraag ik alle dames van deze motie. De overheid discrimineert zelf volop. Statushouders en asielzoekers krijgen voorrang op Nederlanders bij de toewijzing van woningen. Dat is loepzuivere discriminatie. Het provinciebestuur houdt zich aan de gedragscode van de commissie gelijke behandeling. Tegenwoordig heet de commissie: de rechten van de mens. Etnische minderheden en vrouwen mogen voorrang krijgen: loepzuivere discriminatie.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp uw voorbeelden goed en het doet mij verbazen dat deze voorbeelden allemaal door Artikel 1 niet hoeven te gebeuren als wij dat met zijn allen uitdragen. Ziet u Artikel 1 als iets dat weg moet, omdat het toch niet werkt?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het is een papieren werkelijkheid waarin u leeft. Ik kan veel voorbeelden geven, maar daar gebeurt niks mee. Sterker nog, uw partij en alle andere partijen die deze motie dragen zorgen er juist voor dat dit land verder segregereert. Dat alle rechten voor vrouwen verder onder druk komen te staan. U moet actie ondernemen en zorgen dat het minder wordt. Dat bijvoorbeeld de instroom van islamitische asielzoekers die alle rechten van Artikel 1 onder druk zetten stopt. Daar bent u voor. U valt in uw eigen zwaard.

Wat wij zouden moeten doen en op onze deur moeten timmeren als waren wij Luther, is een document waarin alle wantoestanden aan de kaak stellen. Omdat 95 stellingen wellicht wat veel is voor op de voordeur van het provinciehuis, moeten wij in alles wat de provincie uitdraagt laten blijken dat dit Nederland is. Dat moeten wij doen. Wij moeten dit land niet weggeven. Dit land is gebouwd op joods-christelijke en humanistische tradities. Dat moeten wij ons niet laten afpakken, niet door de islam en de niet door Brussel. Dat moeten wij in de hal ophangen. Je maintiendrai – ik zal handhaven – of in gewoon Nederlands: wij gaan niet opzij. Daartoe dienen wij een motie in.

Motie M2 vreemd aan de orde van de dag (PVV): het Nederlandse wapen in de provinciehal.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 6 februari 2017, ter bespreking van de motie vreemd aan de orde van de dag;

overwegende:

dat grondrechten zijn bedoeld om burgers te beschermen tegen willekeur van de staat;

constaterende:

- *dat nergens in de wereld er een grondwet bestaat die gebods- en verbodsbepalingen bevat zoals opgenomen in Artikel 1;*
- *dat de grondwet tevens allerlei hippiebepalingen bevat over bijvoorbeeld over vrijetijdsbestedingen (Artikel 22);*

- dat Artikel 1 van de Grondwet overbodig is omdat gelijke behandeling is opgenomen in de Wet Gelijke Behandeling en in het Wetboek van Strafrecht art. 137d, 1373 en 137f;
- dat de provincie zich conformeert aan de sollicitatiecode. Daarin wordt voorkeursbeleid toegestaan. De provincie behoudt zich dus het recht voor om te discrimineren. Daarmee wordt het plaatsen van de tekst van Artikel 1 van de Grondwet lachwekkend en hypocriet;
- dat de Grondwet ons ook niet beschermt tegen ideologieën die haaks staan op de Westerse samenleving of een falende overheid;
- dat Artikel 9 van de grondwet (vrijheid van vergaderen) door haatimans wordt misbruikt om antisemitisme en Westenhaat te verkondigen en daarmee is Artikel 1 in de praktijk van generlei waarde;
- dat in tijden van islamterreur en islamisering het van wezenlijk belang is ingezetenen te wijzen op de geschiedenis van Nederland die gebaseerd is op de Joods- Christelijke traditie en het Humanisme;

verzoeken GS:

- in de hal van het provinciehuis een plaquette te plaatsen met de navolgende tekst van de wapenspreuk van Nederland sinds 1815:
*"Ik zal handhaven de deugd en adeldom
Ik zal handhaven de hoogheid van mijn naam
Ik zal handhaven de eer, het geloof en de wet
Van God, van de Koning, van mijn vrienden en "*
- en te voorzien van het rijkswapen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie M2 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij denken dat onze invloed in Brussel wat beperkt is. Volgens in de heer Dercksen is deze immens, zo heb ik begrepen, want de cultureel-marxistische groep maakt daar de dienst uit. Ik hoop een minuut mee te maken waarin die situatie zo is. De heer Dercksen zei zojuist: "de hypocrisie druipt eraf." Ik zou de bewering in de richting van hemzelf willen doen. Het beleid op het gebied van sociale huurwoningen en het omgaan met de SW-

bedrijven, dat onder meer door zijn partij gevoerd is toen zij even aan het regeren mochten ruiken tussen 2010 en 2012, leidt tot discriminatie en uitsluiting. Daarom is zijn bijdrage uitermate hypocriet.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik ga deze discussie niet aan. U kent ons standpunt over de sociale woningbouw. Die wilt u niet begrijpen of tot u nemen.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Dercksen. U maakt zich er druk om dat wij niet demonsteren tegen de bijeenkomst van DENK. Waar was uw partij tijdens het grote COC-debat?

De heer DERCKSEN (PVV): Ik heb geen idee wanneer dat debat plaatsvindt. Wij hebben discussies over bordjes en over een vlag. Waar het om gaat is dat homo's zich vrij moeten kunnen bewegen in dit land. Dat zij veilig kunnen wonen in Leidsche Rijn. Daar moeten wij ons hard voor maken. Dat herkennen veel homo's ook en daarom zijn wij bij hen de grootste partij.

Mevrouw KELLER (PvdD): Dat had u goed kenbaar kunnen maken tijdens het COC-debat waar alle partijen waren. Dat heeft uw partij niet gedaan. Het is vrij onduidelijk wat u voor homo's doet in Nederland.

De heer DERCKSEN (PVV): Ik krijg niet vaak te horen dat het niet duidelijk is waar wij voor staan.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik ben heel blij dat de heer Dercksen zich wil inzetten voor homorechten. Dan hoop ik ook dat hij zich de volgende keer gaat inzetten voor het geven van voorlichtingen over homoseksualiteit op basisscholen. Daar heeft hij de vorige keer tegen gestemd. Ik hoop dat het hier een voortschrijdend inzicht is.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Het gaat niet om het onderscheid tussen allerlei bezigheidstherapieën: het hijsen van vlaggen enzovoort. Het gaat erom dat die mensen zich vrij moeten kunnen bewegen. Door het beleid van u allemaal kunnen zij niet meer veilig wonen in Leidsche Rijn. Die spiegel moet u zichzelf eens voorhouden.

Wij hebben te maken met hypocriete linkse politiek. Alles wat westers is wordt achter ons verbrand, maar de deugmenschen willen zich profileren door een bordje op te hangen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik heb nog twee dingen die ik wil inbrengen, juist na de interrupties uit de eerste termijn. Dat is voor onze fractie namelijk een belangrijk punt. Dat gaat over de weging van grondrechten en hoe je met artikel 1 omgaat ten opzichte van de andere 141 artikelen. U stelt net: "Artikel 1 is onbekend." Misschien is Artikel 1 onbekend, maar de andere 141 artikelen zijn onbekender. Dit lijkt mij het minst onbekende artikel van onze Grondwet. U stelt ook dat deze wet bescherming biedt, maar dat is geredeneerd vanuit een bepaalde invalshoek. Alle andere artikelen bieden ook bescherming, maar specificeren dat meer naar een bepaalde kleur. Tussen 2001 en 2005 is er landelijk een stevig debat geweest over de weging van grondrechten en ik wil meegeven wat daar de slotconclusie was van minister Thom de Graaf: "De volgorde van de 142 artikelen van de Grondwet is geen rangorde." Dat sluit aan bij wat de VVD heeft gezegd: "Laten wij niet één artikel er bovenuit laten stijgen." Wij sluiten ons daarbij aan. De vrijheden die de volgende artikelen van de Grondwet verdedigen zijn ons even lief. Wij willen die grondrechten niet tegen elkaar uitspelen. Om die reden zullen wij tegen stemmen.

De VOORZITTER: Daarmee is dit debat afgerond.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Voordat wij aan de stemverklaringen beginnen gaan wij vooruitblikken op de stemmingen. Wij zijn met 46 stemgerechtigde leden in deze vergadering. Dat betekent dat een situatie kan voordoen dat er 23 – 23 ontstaat. Dan wordt het doorgeschoven naar een volgende vergadering waarbij de discussie opnieuw geopend wordt.

Een stemverklaring is een korte onderbouwing van een stem die een fractie geeft. Dat zal betekenen dat bij het initiatiefvoorstel van de 50Plus er geen stemverklaringen aan de orde zijn. Mevrouw Hoek heeft gevraagd daar kort iets over te zeggen en dat heb ik toegestaan. Zij zal bij agendapunt 9 een korte verklaring afleggen over haar opvattingen bij het afvoeren van dit agendapunt.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik begin bij amendement 2. De voordracht van de kandidaat vertrok vanuit een zeker wantrouwen tegenover de andere mensen in de selectiecommissie. Dat betreuren wij zeer, te meer daar tegelijkertijd de dubbele boodschap was dat de selectiecommissie neutraal moet functioneren. Dat laatste onderschrijven wij, omdat de commissie professioneel behoort te zijn. Wij zullen de voordracht steunen.

Dan amendement 3. Wij hebben een voorkeur voor de commissaris van de Koning als onze voorzitter als volwaardig lid van de commissie. Daarom zullen wij tegen dit amendement stemmen.

Ten slotte motie 1. De VVD fractie vindt Artikel 1 en de rest van de Grondwet van groot belang.

Daarom hadden wij aanvankelijk toen wij het debat ingingen geen bezwaar tegen het plaatsen van Artikel 1 in de hal. Echter, door de introductie en de verdediging, waarbij er allerlei zaken bij zijn gehaald en een discussie ontstond rond de interpretatie, haken wij af. Artikel 1 moet verbinden in plaats van verdelen wat het helaas wel gaat doen.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij amendement 2. De overweging en de argumentatie dat de selectiecommissie bestaat uit twee vertegenwoordigers van de coalitie en één van de oppositie is onjuist. Er zitten namelijk reeds twee vertegenwoordigers van de oppositie in de selectiecommissie. De argumentatie ging verder uit van wantrouwen ten opzichte van andere commissieleden. Daarom hebben wij moeite met de constaterende overwegingen. Wij hebben echter geen moeite met mevrouw Broere. Voor de goede orde: wij stemmen voor het amendement.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij agendapunt 10. Daarover willen wij opmerken dat wij ons kunnen voorstellen dat een betoog in onze statenzaal ondersteund wordt door middel van grafische middelen. Het CDA hecht eraan dat het primaat bij het gesproken woord is in deze zaal. Wij stemmen voor.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Bij het statenvoorstel over de nieuwe griffier vinden wij het van belang dat de commissaris niet mee-selecteert, maar wel een adviesrol heeft en deelneemt aan de gesprekken. Daarom zullen wij tegen het voorstel van de SP stemmen en voor amendement 3. Wij hebben geen twijfel aan de andere leden van de selectiecommissie, maar wij denken dat het goed is dat er twee mensen van de oppositie en twee mensen van de coalitie in zitten. Hierbij beschouwen wij de heer De Kruijf als onafhankelijk voorzitter.

Wij wensen de voorzitters van de omgevingswet veel succes en wij zullen graag deelnemen aan de ad hoc commissie.

Wij zullen de motie over Artikel 1 steunen. Aan dit onderwerp kan geen aandacht genoeg gegeven worden. Het liefst hadden wij meer en andere aandacht gezien, maar dat zal de toekomst verder uitwijzen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij de amendementen 1 en 3. Onze grootste affiniteit lag bij het amendement van de SP, maar omdat wij denken dat amendement 3 meer kans van slagen heeft zullen wij deze steunen en het eerste amendement niet.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben twee stemverklaringen. Wij zullen voor amendement 2 stemmen, alhoewel wij de overweging niet helemaal delen. Dat gaat over de verhouding tussen de coalitie en oppositie. Dat vinden wij van ondergeschikt belang.

Motie 1: de Grondwet is ons te lief om daar één artikel uit te laten kapen als supergrondrecht. Om die reden zullen wij tegen stemmen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de voorzitter! Voor motie 1 geldt voor de SGP hetzelfde als de heer Schaddelee zojuist gezegd heeft. Wij zullen voor de amendementen 2 en 3 stemmen.

Tot slot motie 2. Als wij iets willen doen in deze provinciehal, dan heb je het hier over de bron waaruit wij putten. Dan zou ik hier niet tegen zijn. Ik hoef geen keuze te maken, dus dan zal ik voor zijn.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Door het initiatiefvoorstel van de fractie 50Plus, over aanpassingen aan de bushalte Carpoolplaats Abcoude bij de A2 naar aanleiding van het onderzoek van Veilig Verkeer Nederland, niet te behandelen is er een onveilige situatie die onnodig blijft voortduren. Bij een ongeluk met verstreckende gevolgen zijn diegene die tegen de behandeling hebben gestemd hier mede verantwoordelijk voor.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Mag ik hierop reageren.

De VOORZITTER: Dat is niet het gebruik bij stemverklaringen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Bij beschuldigingen wel. Ik wil kort reageren. Wij weten dat de gemeente al plannen heeft om acties te ondernemen. Dan lijkt het alsof wij iets tegenhouden wat niet gaat gebeuren.

De VOORZITTER: Dat is lastig, want stemverklaringen zijn voor de verantwoordelijkheid van de desbetreffende fractie uiteraard.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben van mening dat u deze stemverklaring niet had mogen toestaan.

De VOORZITTER: Ik had van tevoren gezegd dat ik mevrouw Hoek de ruimte wilde geven om op dat punt een verklaring te geven, omdat het voorstel van de agenda is afgevoerd. Stemverklaringen zijn voor de verantwoordelijkheid van de fracties.

De heer MEIJER (SP): Ik heb nog nooit meegemaakt dat iemand onder die voorwaarde extra het woord mag voeren.

De VOORZITTER: Ik heb het aangekondigd en gezegd waarom ik dat deed. Ik ga over tot de stemmingen.

Stemmingen.

Provinciale Staten verwerpen amendement A1. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de SP en de ChristenUnie.

Provinciale Staten aanvaarden amendement A3. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van VVD, GroenLinks en de SP.

Provinciale Staten aanvaarden amendement A2.

Provinciale Staten besluiten overeenkomstig het statenvoorstel profielschets nieuwe griffier, PS2017PS05, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben.

De VOORZITTER: Dan komen wij bij het initiatiefvoorstel van 50Plus. Het voorstel is om deze naar de commissie te laten gaan. Rondkijkend concludeer ik dat dat akkoord is, met uitzondering van de fractie van 50Plus.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel wijziging Reglement van Orde, PS2017PS02,

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel bekrachtiging geheimhouding mededeling inzake dossier Vergunningverlening en

Handhaving, PS2017BEM01, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel installeren van een ad hoc Commissie Omgevingswet, PS2017PS04

Provinciale Staten aanvaardden de motie M1 vreemd aan de orde van de dag. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de VVD, PVV, ChristenUnie en SGP.

Provinciale Staten verwerpen de motie M2 vreemd aan de orde van de dag. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de PVV en SGP.

Sluiting.

De VOORZITTER: Mevrouw Broere wil nog een korte opmerking maken aan het eind.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de voorzitter! Dank voor het vertrouwen dat ik van de Staten heb gekregen. Ik heb in de selectiecommissie voor de AMK gezeten. De mensen die daarin zaten kunnen getuigen dat ik mij namens de Staten vertegenwoordigd heb. Ik beloof niet dat ik mij als vrouw ga opstellen. Ik ben tegen discriminatie, dus de beste moet het worden.

De VOORZITTER: Het eerste was geen punt van discussie, dat geloven wij onmiddellijk. Het tweede klonk als dreigement, dat wacht ik als voorzitter even af.
Bedankt en wel thuis. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 16.34 uur

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 13 maart 2017.

De voorzitter,

De griffier,